

2016-2017

קורס 290.1024 – יסודות הסייעוד

סמסטר ב'

מועד: יום ד' שעות 14-16

מרצים: ד"ר אנה זיסברג (מרכזת הקורס), ד"ר שרה שחף, ד"ר מקסים טופז, גב' מרתא בחוס, גב' נוסייבה ריאן

שעות קבלה בתיאום מראש במייל:

ד"ר שרה שחף: sshachaf@univ.haifa.ac.il

ד"ר אנה זיסברג: azisberg@univ.haifa.ac.il

ד"ר מקסים טופז: mtopaz80@gmail.com

גב' מרתא בחוס: mimi.bakh@gmail.com

גב' נוסייבה ריאן: nrayan84@gmail.com

רמת הקורס: תואר ראשון שנה א'

מבנה הקורס: קורס מבוא שנתי, המשלב הרצאות במליאה, דיונים וסדנאות בקבוצות.

הקורס מהווה דרישת קדם לכל קורסי הסייעוד והניהול הבאים אחריו.

על הקורס ומטרותו המרכזית:

הקורס יתמקד בנושאים מתקדמים בעלי זיקה ישירה לסייעוד: אתיקה, זיקנה, איכות בבריאות, אי שיוויון ורב תרבותיות בבריאות, הטיפול הפליאטיבי, סוגיות בטיפול בילדים, רפואה משלימה ואלטרנטיבית, המחקר בסייעוד, מדרג התפקידים בסייעוד. מטרת העל של הקורס היא גיבוש השקפת עולם פרופסיונלית, הכרת תחומי הסייעוד השונים והכרת התחומים הנושקים לסייעוד.

יעדים:

- פיתוח חשיבה מערכתית ביקורתית.
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד בשונות ובעמימות בחברה המודרנית.
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד במורכבות.
- פיתוח יכולת למידה עצמית וקבוצתית.
- פיתוח מודעות עצמית לשינויים שחלו בזווית המקצועית במהלך הקורס.

תכנים:

▪ אתיקה וחשיבה ביקורתית בסייעוד

▪ ההתנהגות המקצועית.

- קונפליקט בין תפיסות ערכיות שונות של גורמים במערכת.
- חשיפה לערכי הקוד האתי.
- זקנים וסייעוד
- איכות בבריאות
- אי שוויון ורב תרבותיות בסייעוד
- הטיפול הפליאטיבי והחולה נוטה למות
- החוק החולה נוטה למות
- גישה סיעודית לחולה בסוף החיים
- סוגיות הטיפול בילדים
- מחקר בסייעוד
- למה לחקור
- מה חוקרים
- רפואה משלימה אלטרנטיבית
- שילוב הרפואה המשלימה יחד עם הרפואה הקונבנציונלית
- תוצאי הטיפול המשולב
- מדרג התפקידים בסייעוד
- הבדלים בין תפקידי הסייעוד השונים
- עבודת צוות

אתר אינטרנט : Moodle. הנחיות והסברים אודות השימוש במערכת בקישור :

http://online.haifa.ac.il/support_Moodle.htm

תמיכה במערכת ה-Moodle : http://online.haifa.ac.il/support_HighLearn.htm

מתודולוגיה:

רוב החומר יינתן לקריאה בבית כדרישת קדם לדיונים בכיתה. התרגילים הינם בסיס לעבודה קבוצתית בכיתה.

דרישות הקורס:

1. נוכחות חובה (היעדרות מותרת עד 20%)
 2. קריאת ספרות וניהול יומן קריאה אישי שבועי (הנחיות בנספח 1)
 3. ניתוח סוגיות שונות בכתב ברמה אישית וקבוצתית
- כל התרגילים יוגשו באמצעות מערכת ה-Moodle. לא יתקבלו תרגילים בדואר אלקטרוני.

הערכה:

10% מהציון

- השתתפות פעילה בדיונים ופרזנטציות

10% מהציון

80% מהציון

- ניהול יומן קריאה אישי

- מבחן סיכום סמסטר ב'

ציון עובר בכל סמסטר – 70. הגשת כל המטלות היא חובה ותנאי הכרחי להשלמת הקורס. אי הגשת מטלה לא תאפשר קבלת ציון סופי בקורס.

תכנית השיעורים סמסטר ב' :

מטלות להגשה	תאריך	נושא השיעור	קבוצות
	8.3	אתיקה	קבוצות
אתיקה בסיעוד קריאת חובה לשיעור מס' 1			
<ul style="list-style-type: none"> נורית וגנר ונילי טבק. "אתיקה בסיעוד", עמ' 307 – 340. בתוך: <u>מנהיגות בלבן</u> (2009). בעריכת אורלי תורן ואורלי פיקר, הוצאת מאגנס, ירושלים. <p>** הקישור נמצא בגרסא אלקטרונית- תחילה יש להתחבר מהבית/ישירות מהסיפריה</p> <ul style="list-style-type: none"> הסתדרות האחיות והאחים בישראל (1994). הקוד האתי לאחיות ולאחים בישראל. שטינברג, א'. (2005). "חולה נוטה למות"- דינו של חולה סופני, המותר והאסור לעשות בו לפי החוק וההלכה. חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו 2005. מתוך: פרשת השבוע, משרד המשפטים, תשס"ו גיליון 238. אוחר בתאריך 24.2.2017 מתוך- http://www.daat.ac.il/encyclopedia/value.asp?id1=2274 			
	15.3	אי שוויון ורב תרבותיות בבריאות	במליאה
		יומן קריאה	
אי שוויון ורב תרבותיות בבריאות קריאת חובה לשיעור מס' 2			
<ul style="list-style-type: none"> ניסים, ש' (2011). סיעוד רב תרבותי כמקדם את איכות הטיפול. <u>האחות בישראל</u>, 187, 13-8. אברבך, א. ואבני, ש. (2015). אי-שוויון בבריאות והתמודדות עמו 2015. מנהל תכנון אסטרטגי וכלכלי. משרד הבריאות, ירושלים. פרק 5: מדדי איכות וחוויות המטופל בבתי חולים כלליים בישראל: ממצאים נבחרים מסקר חוויות המטופל במחלקות אשפוז בבתי חולים כלליים. עמ' 124-133. Brook, R. H. (2017). Should the Definition of Health Include a Measure of Tolerance?. <i>JAMA</i>, 317(6), 585-586. 			

קריאה מומלצת			
<ul style="list-style-type: none"> אברבוד, א. ואבני, ש. (2015). אי-שוויון בבריאות והתמודדות עמו 2015. מנהל תכנון אסטרטגי וכלכלי. משרד הבריאות, ירושלים. פרק 8: פעילות להתמודדות עם אי-השוויון בבריאות. עמ' 150-211. 			
3.	22.3	איכות בבריאות	במליאה
איכות בבריאות			
קריאת חובה לשיעור מס' 3			
<ul style="list-style-type: none"> ד' כהן, א., דריהר, י., רגב-רוזנברג, ס., יעקובסון, א. (2010). תוכנית מדדי האיכות בשירותי בריאות כללית: העשור הראשון. הרפואה, 143, 237-239. משרד הבריאות. הפרויקט הלאומי של משרד הבריאות למדדי איכות בבתי חולים. עמודים 5-16. http://www.old.health.gov.il/download/MQ_Hosp0910.pdf 			
קריאה מומלצת			
<ul style="list-style-type: none"> גולדמן, ד. (2009). איכות בסייעוד במערכת האשפוז: מודלים ויישומים – מבוא, סיעוד ואיכות, איכות בסייעוד ונהלים מקצועיים, מודלים לאיכות ומדידת איכות (מודל מבנה, תהליך, תוצא), קריטריונים לבחירת מדדי איכות, מדדי איכות בסייעוד. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). <i>מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים</i> (עמ' 57-67, 71-78). ירושלים: הוצאת מאגנס. http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221 			
4.	29.3	זקנים וסיעוד	יומן קריאה
זקנים וסיעוד			
קריאת חובה לשיעור מס' 4			
<ul style="list-style-type: none"> פרילוצקי, ד. (2015). מה אנשי מקצוע צריכים לדעת על זיקנה והזדקנות. בתוך ד. פרילוצקי וכהן, מ. (עורכות), <i>גרונטולוגיה מעשית</i> (עמ' 3-20). ירושלים: אשל. Rowe, J.W., Fulmer, T., & Fried, L. (2016). Preparing for better health and health care for an aging population. <i>The Journal of American Medical Association</i>. 316(16), 1643-1644. 			
קריאה מומלצת			
<ul style="list-style-type: none"> איילון, ל' (2009). פחדים והתממשותם: חוויותיהם של קשישים ובני משפחותיהם מהחיים עם עובדים זרים המטפלים בקשישים. <i>גרונטולוגיה</i>, 36(4), 99-110. 			
5.	5.4	דיון קבוצתי	קבוצות
6.	19.4	טיפול פליאטיבי וחוק החולה הנוטה למות	יומן קריאה
טיפול פלאטיבי וחוק החולה הנוטה למות			

קריאת חובה לשיעור מס' 6

- חוק החולה הנוטה למות, 2005, ספר חוקים 2039, משרד הבריאות
- Shaulov, A., Frankel, M., Rubinow, A., Maaravi, Y., & Brezis, M. (2015). *Preparedness for End of Life—a Survey of Jerusalem District Nursing Homes. Journal of the American Geriatric Society, 63*, 2114–2119

קריאה מומלצת

- זמישלני, צ. ונחשוני, א. (2009). התמודדות עם החולה הנוטה למות. *הרפואה, 148*, 34-35.
- טיכו, א. (2006). נוסחת "האיזון הראוי" בין ערך קדושת החיים לבין אוטונומיות הרצון ואיכות החיים – בחינה ביקורתית, *רפואה ומשפט, 35*, 32-47.
- Doron, D., Wexler, I. D., Shabtai, E., & Corn, B. W. (2013). Israeli dying patient act: Physician knowledge and attitude. *American Journal of Clinical Oncology*.

קבוצות	טיפול פליאטיבי בקבוצות	26.4	7.
במליאה	סוגיות טיפוליות בילדים	3.5	8

סוגיות טיפוליות בילדים

קריאת חובה לשיעור מס' 8

1. אתר משרד הבריאות (2004). ביקורי קטינים במרפאה ראשונית ללא מלווה. נדלה מהאינטרנט ב2 לפברואר 2016 מתוך: http://www.health.gov.il/hozer/mr04_2004.pdf

הגשת הצעות מחקר ותגובות עמיתים בפורום	מתקשב בסגנון של שיעור באינפורמטיקה	מחקר בסייעוד	10.5	9
---------------------------------------	--	--------------	------	---

מחקר בסייעוד

קריאת חובה לשיעור מס' 9: נא לבחור מאמר קצר אחת (שני הקטעים 4 דפים) לפי העדפת הסטודנט:

1. USA National Institute of Nursing Research (2016). *Strategic plan: Self-management priority area*. Bethesda, NIH Press.
2. USA National Institute of Nursing Research (2016). *Strategic plan: Technology priority area*. Bethesda, NIH Press.

קריאה מומלצת

- Zisberg, A., Shadmi, F., Gur –Yaish, N., Sinof, G., Srulovici, E., & Ademy, H. (2011). Low mobility during hospitalization and older adults' functional decline. *Journal of the American Geriatrics Society, 59*(2), 266-73. doi: 10.1111/j.1532-5415.2010.03276.x.

10.	17.5	רפואה משלימה ואלטרנטיבית	בקבוצות	יומן קריאה
<p>רפואה משלימה קריאת חובה לשיעור מס' 10</p> <ul style="list-style-type: none"> ברויטמן, מ', זכרוב, א', וחרפק, ס'. (2014). מדברים מהשטח. ביטאון הסייעוד האונקולוגי בישראל, 26(3), 54-55. עמיר, נ', ברגר, ר', גרינפלד, ת', קנר, פ' וגבינט, י'. (2015). השוואת יעילות זירוז לידה בדיקור סיני ושיאצו לבין הטיפול המקובל בבית החולים. הרפואה, 154, 47-51. <p>קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> פרנקל, מ' וגמוס, ד'. (2015). הרפואה המשלימה בישראל- עשור לחברה הישראלית לרפואה משלימה של הר"י. הרפואה, 154, 6-7. 				
11.	24.5	מדרג תפקידים בסייעוד	במליאה	
<p>מדרג תפקידים בסייעוד קריאת חובה לשיעור מס' 11</p> <ul style="list-style-type: none"> סילנר, ד., רסין, מ. וקנטי, ת. (2009). ניהול כוח אדם בסייעוד – תמהיל כוח אדם, קידום. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים (עמ' 131-137, 145-142). ירושלים: הוצאת מאגנס. http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221 שחף, ש. (2014). "ובכל זאת אחות מעשית..." . <u>אחות טובה דינה</u>. הוצאת רסלינג, תל אביב. עמ' 77 – 82. 				
12	7.6	פאנל צוות רב מקצועי	במליאה	
<p>עבודת צוות קריאה חובה לשיעור מס' 12</p> <ul style="list-style-type: none"> גייגר, י'. (2013). תכניות ארגונומיות להפחתת גורמי סיכון בעבודת צוות הסייעוד. בטיחות, 343, 14-16. 				
13	14.6	שיעור סיכום	קבוצות	

ספר מומלץ (הרחבה על כל אחד מהנושאים המועברים בקורס):

- Potter, P.A., & Perry, A.G. (2007) *Fundamentals of nursing*, 6th Ed. St. Louis, Mo.: Elsevier Mosby

(קיים גם במהדורות מ-2001/2005)

נספח 1 - הנחיות לניהול יומן קריאה

לכל שיעור יש לסכם מאמר אחד מתוך רשימת המאמרים לאותו השיעור כפי שמופיעים בסילבוס. הסיכום יכלול את עיקרי הדברים, התרשמות אישית, תובנות, שאלות שהתעוררו בעקבות הקריאה.

דרישות: היקף הסיכום - עמוד אחד מודפס בגודל פונט 12, David, ברוח 1.5, 2.5 ס"מ מכל צד.

מועד הגשה אחרון: **08:00 בבוקר** ביום רביעי **בכל** שבוע (מלבד השבוע הראשון של הסמסטר).

ההגשה תתבצע באמצעות אתר ההוראה המתוקשבת של הקורס (יסודות הסייעוד אי-שיעור 12 1021 א) במודל, במעטפת **מטלות**. **בשם הקובץ יש לרשום את נושא המטלה, שם מלא של הסטודנט המגיש ותעודת זהות.**

על מנת להגיש את הקובץ אנא היכנסו לאפשרות **"מטלות"** בסרגל הכלים בראש הדף. בעמוד שנפתח בחרו את המטלה הרלוונטית לאותו שבוע. בעמוד שייפתח לחצו על הכפתור **"תיבת הגשה"**, בחרו את הקובץ ממחשבכם באמצעות **Browse**, לחצו על **"הוסף את הקובץ"** ו"שלח". בסיום השליחה יופיע אישור על המסך: **"הוגש למתן ציון"**.